

ВИБОРИ ДО ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ: ПЕРЕМОГУ ЗДОБУЛИ ОСЕРЕДКИ СЕМИ ПОЛІТСИЛ

За результатами голосування на виборах депутатів Одеської обласної ради бар'єр у 5% подолали місцеві осередки семи політичних партій. Найбільшу кількість мандатів в оновленому складі отримала регіональна організація політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» – 24.

Загалом за партії, котрі подолали бар'єр у 5%, проголосували 618 тис. 855 виборців, виборча квота складала 6 513 голосів.

Партійний осередок політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» отримав 26,8% голосів виборців, «Слуга народу» – 17,6%, «Довіряй ділам» – 11,8%, «Європейська солідарність» – 10,4%, «За майбутнє» – 10,0%, ВО «Батьківщина» – 6,8%, Партія Шарія – 5,1%. Ще чотири партійних осередки, які брали участь у виборах, не потрапили до складу майбутньої обласної ради VIII скликання.

У територіальних виборчих округах розподілили 50 мандатів: в округах №2 і №7 – по 3 мандати, в округах №3, №6 та №8 – по 4, в округах №1, №4 і №9 – по 5, в окрузі №5-7 та в окрузі

№10 – 10.

По єдиному виборчому списку партії розділили загалом 34 мандати (у тому числі 7 гарантованих для перших кандидатів кожної з політсил, котрі подолали прохідний бар'єр).

Таким чином, ОПЗЖ отримала 24 мандати, «Слуга народу» – 16, «Довіряй ділам» – 11, «Європейська солідарність» – 10, «За майбутнє» – 10, ВО «Батьківщина» – 7, Партія Шарія – 6.

З 84 обраних кандидатів – 62 чоловіка та 22 жінки.

Серед обранців були один чинний міністр (**Максим Степанов**) та троє народних депутатів – **Сергій Колебошин**, **Вадим Рабинович** і **Олексій Гончаренко**. Всі вони відмовилися від мандатів.

ДЕПУТАТСЬКИЙ КОРПУС Одеської обласної ради VIII скликання

ДОВІРЯЙ ДІЛАМ

Світлана Фабрикант
Юлія Бойко
Марат Корольов
Олександр Ахмеров
Дмитро Чапир
Сергій Гриневецький
Алла Стоянова
Богдан Єгоров
Юрій Крук
Тетяна Плаксії
Ірина Куценко

ЄС Європейська Солідарність

Вадим Колойденко
Олександр Ройтбурд
Михайло Шмушкович
Ольга Довгопола
Ольга Юрко
Вадим Теплицький
Юрій Басюк
Юлія Чухало
Олексій Гончаренко
Анастасія Большедворова

3e! партія Слуга Народу

Родіон Абашев
Ігор Капітан
Олександр Денисенко
Григорій Діденко
Олександр Маланюк
Володимир Щербина
Олег Каптур
Олексій Семенов
Наталія Данилко
Віталій Віткіч
Олег Кутателадзе
Дмитро Ковбасюк
Марина Зінченко
Максим Степанов
Сергій Колебошин
Ірина Коваліш

♥ БАТЬКІВЩИНА

Андрій Бабенко
Олександр Барський
Олег Казимиров
Олег Радковський
Володимир Босенко
Сергій Митрофанський
Анастасія Селіна

ЗА ЖИЗНЬ

Олена Плачкова
Костянтин Дядіністов
Олег Капсамун
Юлія Шестакова
Віктор Андрєнков
Семен Корж
Князь Хачатрян
Микита Кузькевич
Микола Біб
Іван Фурсін
Володимир Осіпов
Микола Маковський
Ольга Єрґієва
Сергій Біб
Євген Філонов
Таміла Афанасєєва
Андрій Аносов
Олексій Кобильніков
Тетяна Чистякова
Вадим Рабинович
Вадим Шкарівський
Валентин Скалозуб
Анатолій Іванкевич
Оксана Дімова

ЗА МАЙБУТНЄ

Веніамін Унгурян
Юрій Карабаджак
Алла Гінак
Руслан Греков
Василь Гуляєв
Олександр Урбанський
Сергій Паращенко
Лілія Третьякова
Валентин Волканов
Трифон Анто

партія Шарія

Яна Фрейман
Андрій Нікула
Іван Орлов
Владислав Буртин
В'ячеслав Ширма
Олександр Проваренко

ДО ОДЕСЬКОЇ РАЙРАДИ ПРОЙШЛИ ПРЕДСТАВНИКИ ОСЕРЕДКІВ ШІСТЬОХ ПАРТІЙ

За результатами голосування на виборах депутатів Одеської районної ради п'ятидсотковий бар'єр подолали осередки шістьох політичних сил. Всього у виборах взяли участь 316 тисяч 14 виборців. При цьому 26 708 бюлетенів визнали недійсними.

У виборах брали участь 11 місцевих організацій політичних партій, з яких до Одеської районної ради пройшли шість: «Опозиційна платформа – За життя» отримала 25,41%, «Довіряй ділам» – 16,7%, «Європейська солідарність» – 11,82%, Партія Шарія – 7,9%, «За майбутнє» – 6,88.

Щодо розподілу мандатів у районній раді, то «Опозиційна платформа – За життя» отримала 18 мандатів, «Довіряй ділам» матиме 13 мандатів, «Слуга народу» отримала 12 мандатів, «Європейська солідарність» має дев'ять мандатів, Партія Шарія здобула шість мандатів, «За майбутнє» – також шість мандатів.

Серед 64 кандидатів, обраних депутатами (які ще мають право відмовитися від мандатів), 39 чоловіків і 25 жінок.

Крім того, з 64 кандидатів 52 є жителями міста Оде-

си, дев'ятеро – жителями Одеського району, двоє – жителями інших областей, один – жителем Болградського району.

Кандидати, обрані до Одеської районної ради

«Опозиційна платформа – За життя»: Леонід Возненко, Харлампій Плачков, Андрій Буяновський, Олена Львовичкіна, Анатолій Іванкевич, Тетяна Лазарева, Оксана Тімченко, Лада Рибалка, Артур Хачатрян, Валерій Чігидін, Лілія Новицька, Віталій Кальчев, Віталій Саутьонков, Борис Магазинник, Анна Середа, Руслан Кіщун, Інна Волкова, Юлія Астанкевич;

«Довіряй ділам»: Святослав Огренчук, Юлія Бойко, Муслім Бехоев, Павло Вугельман, Олексій Стецюк, Антоніна Наконечна, Сергій Кондратюк, Олександр Мурзагін, Сергій Гриневецький, Віталій Барвіненко, Володимир Левчук, Марія Поправка, Світлана Липов-

ська;

«Слуга народу»: Олександр Ткаченко, Олександр Макушин, Ольга Муратова, Андрій Самойленко, Аркадій Мкртчян, Дар'я Рибак, Андрій Шестаков, Дмитро Шпинярьов, Сергій Альперсон, Світлана Деордієва, Олександр Ворохаєв, Віталій Віткіч;

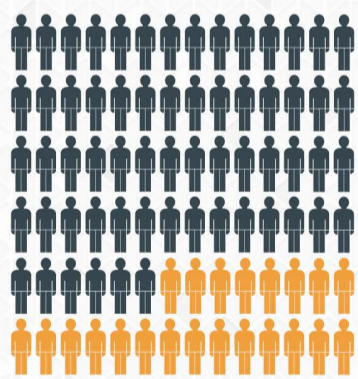
«Європейська солідарність»: Ярослав Вітко, Наталія Богаченко, Ольга Домбровська, Сергій Сізоненко, Валентина Шульц, Павло Шандра, Руслан Сиротюк, Сергій Міндолін, Ольга Мазур;

Партія Шарія: Олег Нагаткін, Віталій Толстопятий, Ніна Ісаченко, Майя Марашлець, Данило Журавський, Олександр Черноіваненко;

«За майбутнє»: Лілія Алексеичук, Дмитро Гуляєв, Ігор Ткачук, Іван Бойченко, Руслан Сауляк, Галина Остапчук.

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЖІНОК в Одеській обласній раді

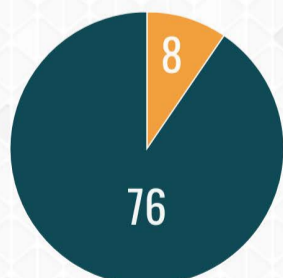
ІЗБІРКОМ

СТАТЬ
♂ ЧОЛОВІКИ
♀ ЖІНКИ

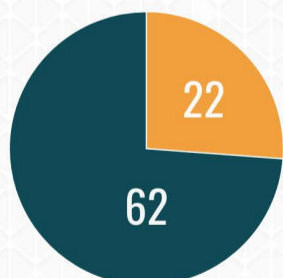
26,2%

VII СКЛИКАННЯ

9,5%

VIII СКЛИКАННЯ

26,2%

СТАРІ-НОВІ ОБЛИЧЧЯ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ: ХТО СТАВ ДЕПУТАТАМИ НОВОГО СКЛИКАННЯ

Після виборів 25 жовтня склад новообраної Одеської міської ради оновився на 59%. Такого висновку дійшли експерти громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад" за результатами аналізу підсумків місцевих виборів 25 жовтня 2020 року.

До Одеської міської ради було обрано 64 депутати від 5 політичних партій. На першій сесії було сформовано 5 фракцій, найчисленніша з яких - фракція "Довіряй ділам": 20 депутатів. До фракції "Опозиційна платформа - За життя" увійшли 17 депутатів, до фракції "Європейська солідарність" - 10, до фракції "Слуга народу" - 9 депутатів. Найменша кількість депутатів - у фракції Партії Шарія - шість обранців. Проте вже на позачерговій сесії, що відбулася 2 грудня, з неї виключили депутата **Олексія Нагаткіна**.

Обраний секретарем ради **Ігор Коваль** (обраний від партії "Слуга народу") є позафракційним.

Депутат **Михайло Кучук**, обраний від партії "Опозиційна платформа - За життя", на сесії ради 2 грудня був призначений першим заступником Одеського міського голови та увійшов до складу виконавчо-

го комітету. Він оголосив про намір скласти депутатський мандат, замість нього Одеська міська територіальна виборча комісія повинна зареєструвати іншого депутата від цієї партії.

Також відбудуться зміни у фракції "Довіряй ділам". Одеська міська ТВК 18 грудня прийняла рішення про складання депутатських повноважень обранцем від цієї партії **Ігорем Проценком** на підставі поданої ним заяви. Замість нього депутаткою Одеської міської ради зареєстрували **Ірину Головатюк-Юзефпольську**.

Загалом за результатами виборів з 64 новообраних депутатів 26 були депутатами попереднього VII скликання. Отже, наразі склад ради оновлено на 59%.

Нагадаємо, що балотувалися до нової Одеської міської ради на вибо-

ДЕПУТАТСЬКИЙ КОРПУС Одеської міської ради VIII скликання

ДОВІРЯЙ ДІЛАМ

Олег Бриндак
Олег Етнарівч
Оксана Антонішак
Людмила Варавва
Олександр Іваницький
Василь Ієремія
Андрій Кісловський
Ірина Куценко
Марина Лозовенко
Ольга Макогонюк
Олександр Матвеев
Левон Нікогосян
Світлана Осауленко
Тетяна Плаксі
Ігор Проценко
Сергій Страшний
Дмитро Танцюра
Андрій Терновський
Олександр Шеремет
Юрій Шумахер
Ірина Головатюк-Юзефпольська

3e! партія Слуга Народу

Вадим Мороховський
Олена Коробкова
Олексій Асауленко
Сергій Данилюк
Наталія Жуква
Ольга Квасніцька
Олександра Ковальчук
Дар'я Рибак
Олег Філімонов

ЄС Європейська Солідарність

Олексій Потапський
Едуард Стась
Віктор Наумчак
Анастасія Большедворова
Андрій Вагапов
Олег Звягін
Жанна Мандриченко
Петро Обухов
Світлана Попова
Вадим Терещук

ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА ЗА ЖИТТЯ

Нікіта Авдеев
Олександр Авдеев
Олександр Байдерін
Віктор Баранський
Ігор Батраков
Олена Вододюк
Богдан Гіганов
Олександр Едельман
Олексій Єремиця
Михайло Карпенчук
Володимир Корнієнко
Лілія Леонідова
Віталій Саутьонков
Роман Сенник
Сергій Узунов
Сергій Шматько
Діана Яценко
Михайло Кучук

ПАРТІЯ ШАРІЯ

Ілля Фрейман
Олена Зефнер
Володимир Іванов
Іван Семчук
Ганна Шабанова

ПОЗАФРАКЦІЙНІ

Ігор Коваль
Олексій Нагаткін

рах 25 жовтня 45 чинних депутатів. 3 обраних депутатів лише 30 є членами партій, від яких вони були висунуті на виборах.

Всі депутати, які були обрані від партії "Слуга народу", не є членами цієї політичної сили.

Серед шести депутатів, обраних від Партії Шарія, лише виключений зі складу фракції **Олексій Нагаткін** мав партійний квиток.

Вісім депутатів у фракції "Опозиційна платформа - За життя" також є безпартійними: **Олександр Авдеев, Ігор Батраков, Олена Вододюк, Олександр Едельман, Лілія Леонідова, Сергій Узунов, Сергій Шматько та Діана Яценко**.

У фракції "Довіряй ділам" - шість безпартійних депутатів: **Оксана Антонішак, Олександр Іваницький, Василь Ієремія, Андрій Кісловський, Світлана Осауленко та Сергій Страшний**.

У фракції "Європейська солідарність" лише один безпартійний депутат - **Вадим Терещук**.

Середній вік депутатів нової ради - 40 років. Найстарший - **Олег Філімонов** ("Слуга народу") - 68 років, наймолодший - **Сергій Шматько** ("Опозиційна

платформа - За життя") - 26 років.

Сфера професійних інтересів депутатів дуже різноманітна: у новій раді будуть працювати журналісти з бізнесменами та науковці з охоронцями. Керівні посади директорів, голів правління або їх заступників у різних приватних підприємствах та ТОВ займає 21 депутат, ще 15 є самозайнятими особами або фізичними-особами підприємцями.

На комунальних підприємствах і у виконавчих органах ради працюють п'ять депутатів. **Ірина Головатюк-Юзефпольська** очолює КНП "Пологовий будинок №1", **Олександра Ковальчук** є заступницею директора з розвитку КУ "Одеський художній музей", **Ольга Макогонюк** працює на посаді в.о. генерального директора КП "Міжнародний аеропорт Одеса", а **Левон Нікогосян** вже багато років керує КП "Одесфарм". **Олександр Авдеев** досі працює на посаді начальника управління державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради.

У складі Одеської міської ради 33% депутатів є жінками. Представництво жінок у новообраній раді дещо збільшилося - 21 депутатка проти 16 у раді попереднього скликання.

Найбільш гендерно збалансована фракція "Слуга народу" - 55% жінок (п'ять з дев'яти депутатів). У фракції "Довіряй ділам" 40% жінок-депутаток (вісім із 20), у фракції "Партія Шарія" також 40% (дві депутатки з п'яти), у фракції "Європейська солідарність" - 30% (три з десяти), у фракції "Опозиційна платформа - За життя" - 17% (три з 17 депутатів).

Громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад» спрямована на сприяння вирішенню проблеми низького рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 23 місцевих рад з 17 областей України, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проєкт «Атестація депутатів місцевих рад» реалізується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» разом з партнерськими організаціями з 16 регіонів України за підтримки Національного фонду демократії (NED, США). У 2016 році апробація методології відбулася в місцевих радах Одеської області за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», з 2018 року за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» відбувається розробка вебплатформи «Місцеві депутати. Атестація».

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЖІНОК в Одеській міській раді

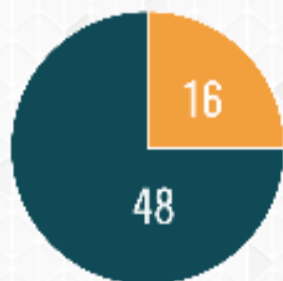
ІЗБІРКОМ

СТАТЬ
♂ ЧОЛОВІК
♀ ЖІНКА

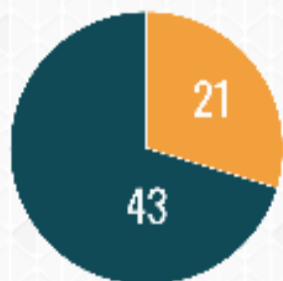
32,8%

VII СКЛИКАННЯ

25,0%

VIII СКЛИКАННЯ

32,8%

ШІСТЬ РОКІВ З ГРОМАДАМИ І ДЛЯ ГРОМАД: (НЕ) ЮВІЛЕЙНЕ ІНТЕРВ'Ю З КООРДИНАТОРОМ ГРОМАДСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА «ЗА ПРОЗОРИ МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!»

АВТОР: Пресслужба Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!"

Анатолію, чим займається Громадське Партнерство «За прозорі місцеві бюджети!»? Яка його місія?

Місія нашого Партнерства – створення умов для ефективного формування та використання місцевих бюджетів в інтересах громад шляхом підвищення доброчесності, прозорості бюджетного процесу та забезпечення участі громадян у ньому.

Якщо говорити простою мовою, то ми прагнемо, щоб гроші громади працювали на саму громаду, і громада від того ставала заможнішою та успішнішою. Для цього ми допомагаємо громадам впроваджувати різні інструменти, які підвищують доброчесність та прозорість бюджетного процесу. Разом з цим, ми розу-

ти обізнаність громадян в бюджетному процесі, так і створювати механізми й практики їх залучення до участі у ньому. В результаті отримуємо не тільки економічний, а й позитивний політичний ефект у вигляді підвищення рівня довіри до влади.

Хто входить до складу Партнерства, чим займаються ці люди, організації?

Наше Партнерство - це перша та єдина в Україні мережа регіональних неурядових організацій, до складу якої входять 30 громадських організацій та ЗМІ з 15 областей України. Воно фокусується саме на питаннях підвищення стандартів і ефективності бюджетного процесу на місцевому рівні, і до Партнерства входять більшість регіональних гро-

У середині грудня шосту річницю від дня заснування відзначає Громадське партнерство «За прозорі місцеві бюджети», координаторкою якого є Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України». Напередодні річниці ми зустрілися з координатором Партнерства, головою Одеського облКВУ Анатолієм Бойком, аби розпитати його про основні етапи становлення та найбільші проєкти, які вже встигли реалізувати члени Партнерства.

лода» мережа, але наші партнери мають дуже солідний досвід, історію, спроможність та репутацію. І ще один важливий момент: до складу Партнерства входять організації з усіх субрегіонів України: від Чернігова до Одеси і від Севєродонецька до Львова.

Розкажіть про перші проєкти Партнерства. З чого все починалося?

Ми починали з досить масштабного і амбітного проєкту, коли з липня 2015 року по лютий 2016-го в 17 містах вперше в Україні провели комплексне оцінювання місцевої соціально-економічної та бюджетної політики на предмет дотримання вимог чинного законодавства, впровадження кращих міжнародних та українських практик прозорості, доброчесності та залучення громадян до процесу прийняття рішень. Наші експерти розробили унікальну методологію «Індексу прозорості, участі та доброчесності соціально-економічної та бюджетної політики на місцевому рівні», або скорочено - індекс ПУД. І проводили оцінювання відповідно до неї. Це було дійсно цікаво і корисно – і жителям громад

і очільникам міст, які дещо інакше подивилися на власну роботу та на те, як можна покращити чимало аспектів функціонування бюджетної сфери.

Пізніше, влітку 2016 року, вже у 18 містах та селищах ми провели першу

тому ми вперше провели моніторинг процесу прийняття місцевих бюджетів на 2017 рік у понад 30 містах України, включаючи усі міста-обласні центри та м. Київ. Які були результати нашого дослідження? Ми мали досить прогнозовані висновки, але при

Чому я в Партнерстві? Тому що тут я відчуваю стабільність, захищеність, емоційну підтримку, отримую величезне задоволення від роботи з громадами та постійно професійно зростаю.

експертка ГП, ОЛЕНА ЗАВОРОТЧЕНКО

дуже масштабну кампанію «Впливай на бюджет свого міста!». Під час цих заходів ми також вперше в масштабах всієї України апробували інноваційний інструмент участі громадян у бюджетному процесі — подання в органи місцевого самоврядування своїх пропозицій щодо пріоритетних напрямів витрачання коштів місцевого бюджету в наступному році.

Партнерство хоч і не займається винятково критикою, але все ж моніторить і оцінює роботу влади. І як результати?

Без аналізу помилок неможливо виробити ефективну стратегію з покращення ситуації в цілому. Наприклад, чотири року

цьому вони базувалися не лише на прогнозах чи умовиводах, а на конкретних цифрах і фактах. Отже, бюджетний процес на місцевому рівні має цілу низку недоліків: це й неоприлюднення проєктів рішення про бюджет чи недотримання термінів та повноти оприлюднення; і недотримання термінів затвердження бюджету, передбачених законодавством; і обмеження доступу громадян на сесії місцевих рад та небажання органів влади проводити консультації з громадянами щодо проєктів бюджетів. За результатами оцінки для всіх міських рад ми підготували та передали рекомендації з підвищення рівня прозорості бюджетного процесу. І там, де це

Партнерство - це те, чим дихаєш. Це домівка для допитливих і обізнаних, це коло тих, з ким можна навіть анекдот розповісти, і він знову буде на тему місцевих бюджетів. А наші Партнерські Збори - це як квартирник для своїх, після якого заряджені інтелектуали здатні запалити всі громади країни!

експерт ГП, МИКОЛА ОРЛОВ

міємо, що це завдання не може бути досягнуто без активного залучення самих членів громади, тому стараємось як підвищува-

мадських організацій, які займаються в нашій країні саме питаннями місцевих бюджетів. Нам – шість років, тобто це відносно «мо-

або скорочено - індекс ПУД. І проводили оцінювання відповідно до неї. Це було дійсно цікаво і корисно – і жителям громад

запровадили – хоча б частково – ситуація суттєво покращилася.

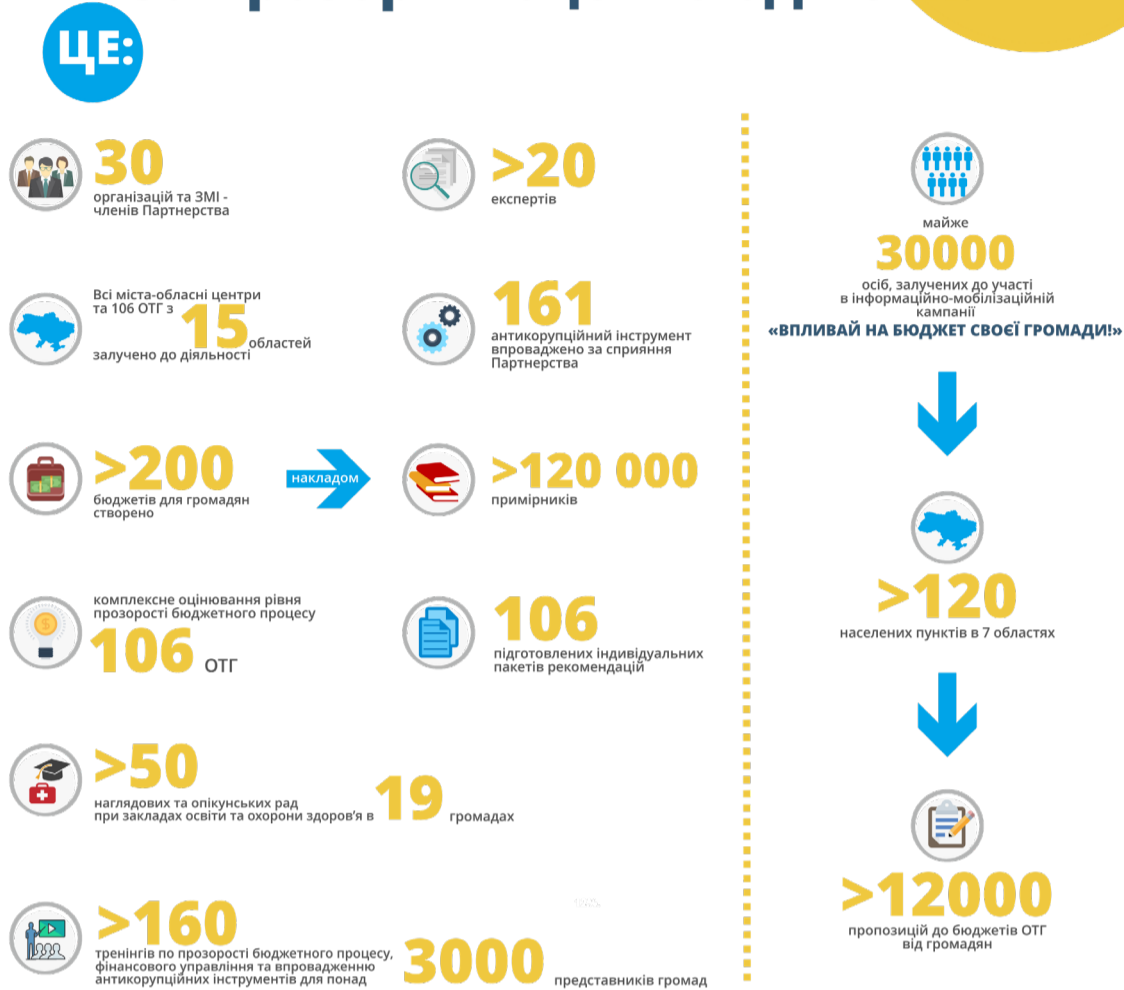
А у 2018 році Індекс бюджетної прозорості був представлений в рамках Національної конференції «Бюджетна прозорість», під час якої також відбулась церемонія нагородження переможців премії бюджетної прозорості «Кришталь року» - 9 міст та ОТГ, що показали найкращі результати за різними складовими Індексу.

У 2019 році ми провели комплексне оцінювання рівня прозорості бюджетного процесу вже 75 ОТГ, і це було наймасштабніше подібне оцінювання рівня бюджетної прозорості в країні. Всі ОТГ отримали персональні пакети рекомендацій, було сформовано рейтинг прозорості ОТГ, а найкращі отримали бюджетні «Оскарі» під час нашого щорічного урочистого заходу, що вже стає традицією.

А як Партнерство робить бюджет більш зрозумілим для людей? Є якісь секрети чи інструменти?

Так, є, аякже! Це – Бюджет для громадян. У вигляді брошур ми разом з представниками громад презентуємо жителям інформацію про бюджет їхньої громади у вигляді інфографік, пояснень головних термінів, бюджетного календаря та детального опису, як саме громадяни можуть долучитися до надання пропозицій до бюджету. За три роки ми встигли розробити, апробувати і успішно впровадити понад 200 Бюджетів для громадян у громадах в 15 областях України. За цей час він уже успішно прижився, полюбився громадам, і цього року ми підготували посібник про те, як своїми руками створити Бюджет для громадян. До посібника включені пояснення

ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО "За прозорі місцеві бюджети!"

нансистів про переваги, які він приносить. Цікаво, що серед основних трендів БДГ-використання місцевої айдентики, розміщення інформації про врахування пропозицій від жителів

та його результати; цього року ще одна тенденція - оприлюднення інформації про виклики, які перед бюджетами громад поставила пандемія коронавірусу тощо.

Значить, це працює і це ефективно.

Про бюджети, тобто про гроші наче все зрозуміло. Але хто в Україні не знає: де гроші – там... корупція. Ну такі реалії, нічого не поробиш. Що більше бюджет – то більша корупція? Цього можна якось уникнути? Чи боротися? Чи нема сенсу?

Сенс боротися з поганими речами завжди є – я в цьому анісекунди не сумніваюся. Це перше. А друге – у мене є відповідь на це питання, бо Партнерство активно впроваджує у громадах антикорупційні інструменти. І тут підхід

дуже зрозумілий: вивчаємо проблематику, розробляємо набір інструментів для її вирішення, пропонуємо громадам – допомагаємо впроваджувати те, що вони самі обрали. У 2017 році 22 об'єднані територіальні громади впровадили за нашої активної допомоги понад 50 антикорупційних інструментів, потім ми поступово нарощували потужності, і всього у результаті такої роботи 75 ОТГ в 7 областях за три роки прийняли 161 рішення про впровадження антикорупційних інструментів за підтримки понад 20 експертів Партнерства. Найпопулярнішими стали антикорупційні програми, запобігання і врегулювання конфлікту інтересів та консультації з громадськістю. Тобто що ми зробили фактично? Розробили лінійку з десяти антикорупційних інструментів, адже розуміли, що в громадах потрібно працювати комплексно. Потім проводили навчання, яке мало високий рівень мотивування, для керівництва громад, депутатського корпусу, юридичних відділів в ОТГ, а також активістів і старост громад. Далі представники громад обирали по два антикорупційних інструменти, які вони хотіли впровадити, тобто ми йшли від потреб громад. Після цього експерти Грамадського Партнерства постійно супроводжували громади на всіх етапах, розробляли дорожні карти впровадження антикорупційних інструментів тощо. Само собою, всі наші практичні напрацювання ми виклали у посібнику, яким може скористатися будь-яка громада: там не лише теорія, а й практика, причому успішна практика, наших громад-партнерок.

Крім того, цього року ми зробили серйозний акцент на створення в ОТГ наглядових та опікунських рад у закладах освіти і охорони здоров'я. Всього створили 53 такі ради, які зараз почали працювати. Чому це важливо? Так ми залучаємо до управлінських процесів жителів громад: це батьки учнів, пацієнти медзакладів, бізнесмени тощо. Вони й шукають ефективний шлях для покращення роботи цих закладів, і стежать за прозорістю використання коштів, і пропонують нові ідеї для виходу цих закладів на новий, вищий щабель розвитку.

Партнерство – це можливість системно працювати, а не виконувати лише разові проекти. Моя особиста мотивація – це через спільноту, яка має свої цінності, свою душу, реалізувати системні, сталі зміни, які не залежать лише від коштів. І ті зміни, які ми вже запровадили або запроваджуємо, - вони точно вже реалізовані або будуть реалізовані.

експертка ГП, АЛЬОНА МАТВІЙЧУК

основних етапів створення Бюджету для громадян, приклади з різних громад, відгуки лідерів громад і фі-

громад минулого року, що демонструє ефективність цього інструменту

ні, до яких включено зокрема Бюджет для громадян, розроблений якраз нами.

ЗАМОВНІ МЕМИ, ВІРУСНІ ВІДЕО ТА ПІДСТАВНІ ПРОСТІ ОДЕСИТИ: ЯК УКРАЇНСЬКІ ВИБОРИ ЕВОЛЮЦІОНУЮТЬ У НОВИХ МЕДІА?

Раніше вважалося, що цифровізація та поширення нових медіа призведуть до значних демократичних зрушень у світі. Тим не менш, останнім часом усе частіше переконуємося, що за допомогою цифрових інструментів можна не тільки сприяти демократизації, але й дискредитувати її. І тут мова не тільки про РФ та її фабрики тролів. Але й про те, що деякі технології застосовуються українськими політиками для внутрішньої політичної боротьби. Цьогорічні місцеві вибори показали, що телеграм-канали та соціальні мережі наслідують «найкращі» традиції залежних українських традиційних ЗМІ: активно поширюють компромат, немарковану політичну агітацію та навіть проросійську пропаганду. А середовище нових медіа дозволяє підходити до цього із креативної точки зору.

Це вже не звичні для медіа-експертів «мажорні» звіти про здобутки кандидатів, репортажі із перерізнанням стрічок чи інтерв'ю на тему «які ж ми ловкі хлопчики/дівчатка». У нових медіа поширюються відеокколажі, замовні меми та карикатури на кандидатів, заклики голосувати за або проти від «простих» городян, різноманітний політичний фольклор, упакований в інтересах замовника.

Одеський регіон має свою специфіку, зокрема, через перенасичений медійний ринок, у межах якого ведеться справжня війна між місцевими медійними олігархами, а голоси незалежних медіа ледве чутно. Тим не менш, попереднє дослідження дає змогу стверджувати, що «прийомчики» для більшості приблизно однакові. Адже і телеграм-канали можуть комусь належати. А адміністрація деяких фейсбук-спільнот так само може заробляти на розміщенні матеріалів із ознаками замовності.

Один із кандидатів у мери Одеси використовував під час передвиборчої кампанії відеокколаж, що нагадує технологію створення дипфейку.

Для цього використовувалися кадри забороненого в Україні серіалу «Ліквідація» (про післявоєнну кримінальну Одесу). Обличчя кандидата накладалося на обличчя головного героя фільму – співробітника карного розшуку. І він заявляв, що, приміром, «не дасть дерибанити Одесу», знищить корупцію та «догворняки», «поверне Одесу одеситам» та ін.

Етичні міркування про

ВІДЕОКОЛАЖІ ТА ПАРОДІЙНІ ВІДЕО

Одесса как она есть

В сеть попало видео Червоненко на бандитской «стрелке»: «Одессу я вам дерибанить больше не дам»

доцільність використання такої технології та кадрів із забороненого в Україні серіалу залишило на совісті кандидата та його штабу. Але звернімо увагу на те, що цей ролик став вірусним (на Youtube має вже близько пів мільйона переглядів). До того ж, як одеські, так і загальноукраїнські ЗМІ зробили із цього приводу окремі публікації (отже, не вважали «джинсою»!).

Приміром, одеські онлайн-видання вбудову-

вали відеоролики у свої тексти, а також публікували розшифровку сказаного «героями».

Вмістили новину про це (так само – із відео) сайт «Новое время», «Гордон.ua», «Зік», «РБК-Україна». Причому виходи нових роликів супроводжувалися новими публікаціями.

Звісно, не залишилися осторонь і телеграм-канали, для яких подібний контент дуже зручний.

Таким чином, матеріал із ознаками замовності, поданий у цікавій обгортці, сприймався ЗМІ та новими медіа як новина, варта оприлюднення.

Під час передвиборчих перегонів використовували і формат пародії.

Один із прикладів – пародія на одного із кандидатів – не набрав такої ж кількості переглядів, як «фейкова» «Ліквідація», проте також поширювався у соцмережах та телеграм-каналах.

Невибагливий читач, який шукає розважального контенту у соцмережах, може й не здогадатися, що подібні відео знімаються зовсім не для розваг, і передавати ці «прикольні» ролики далі, пересилаючи їх друзям.

МЕМИ І «ПРИКОЛИ» ІЗ ОЗНАКАМИ ЗАМОВНОСТІ

«Замовний» гумор використовувався із тією ж метою, що і фейкові/пародійні ролики. На перший погляд, це такий собі безневинний «політичний анекдот»: фотографія із веселим підписом. Але тим не менш, завдання таких світлин – цілком очевидне.

Меми створюють потрібне ставлення до певного кандидата чи партії. У випадку міських новинних телеграм-каналів, подібні дописи можуть навіть слугувати своєрідною «хвилинкою гумору» з-посеред новин про кримінал та надзвичайні ситуації, яких у цих медіа найбільше. І, знову ж таки, тут потрібно пам'ятати про специфіку сприйняття контенту соцмереж та телеграм-каналів. Такі дописи швидко прогортаються,

відтак – не є налаштованими на глибоке читання та аналіз. А отже, мало хто буде відстежувати, що подібні «веселі картинки» створюються на адресу тільки деяких партій та кандидатів. А от щодо інших, як правило, публікується позитивний контент.

За такою ж схемою створювалися й численні меми, що мали на меті дискредитувати:

вибори (відео стада овець із підписом «Вибори!»); фото старенької жіночки у хустці, що показує відповідний жест із підписом «Голосую чи не голосую, а завжди отримую...»)

конкурентну політичну боротьбу (відео бійки собак із підписом «політичне токшоу України»), фото свиней із підписом «ті, хто пробілися до корита, мовчки чавкають, ті, що не пробілися, голосно верещать, от і вся природа влади та опозиції в Україні»)

українські політичні інститути та Україну як державу (дописи із виразами «зрадники при владі»), «садок вишневий коло хати, коза недоєна стоїть, пішов придурок в депутати, а хто ж козу буде доїть», «недодержава» та ін.).

Окрема тема, яку тільки згадаємо, але не будемо розглядати окремо, – це маніпулятивні меми щодо COVID-19, основний посыл яких був у тому, що інформація щодо вірусу – вигадана, і її поширюють політики та ЗМІ, які хочуть заробити на цьому.

Тож місцеві вибори стали ще однією нагодою на-

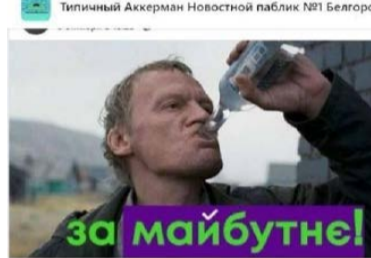
гадати знайомі «до болю» меседжі російської пропаганди.

Дверило делам

Депутаты партии "Слуга народу" возвращаются с однодневного турне у зону ООС

за майбутнє!

Однак, завдяки специфіці поширення контенту у соцмережах пересічним читачам могло здатися, що це просто гумор, який створили і активно поширюють та лайкають такі ж прості люди, як вони.

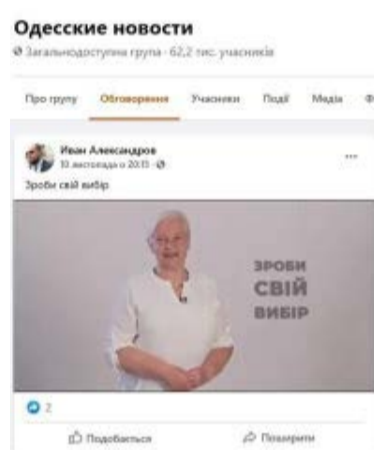
«Я – ПРОСТА ЖИТЕЛЬКА ОДЕСИ...»

Формат відео «простих» мешканців, яким «накипіло», також дозволяв сформулювати відповідну атмосферу. Як правило, ці відео починалися словами на кшталт: «Бачить Бог, я мовчав до останнього...». Далі йшла агітація за певного кандидата із проханням поширити, «якщо погоджуетесь». Або ж меседж із нагнітанням паніки і підсумком «кому потрібна така держава?!»

Одна із партій записала відеоролики із закликами йти на вибори, які виголошували нібито звичайні люди. Вони представлялися як: «проста жителька Одеси» або «мама двох

дітей». При цьому з-поміж цих «звичайних» людей була чиновниця міськради, директор одеського телеканалу, що просував одного із кандидатів, священник. Спочатку герої з'являлися на сірому тлі, але в кінці відео використовувалися партійні кольори.

Цікаво, що й кандидати активно записували відео – часом просто на телефон, наголошуючи, що вони – такі самі звичайні люди. Один із них катався на гіроскутері Приморським бульваром, ще один – звертався до одеситів із салону власного автомобіля. Також публікувалися фрагменти із інтерв'ю

політиків центральним та місцевим телеканалам. Залучали й «експертів», «відомих політологів», що очорняли когось із кандидатів у мери. У ФБ-спільнотах такі відео репостилися звичайними користувачами, тож виникало враження, ніби ось ця звичайна людина рекомендує голосувати за кандидата. Розміщувалися також і рекомендації підписуватися на телеграм-канали кандидатів, де можна було б дізнатися про їхні «думки щодо Одеси».

Тож формат відеозвернень «жительок Слов'янська» та «багатодітних матерів», який активно використовувала російська пропаганда, тепер опанували і політичні штаби. Тепер ці «прості» люди мають допомогти звичайним читачам Фейсбуку та Телеграму визначитися із тим, за кого голосувати.

ЗЛИВИ І КОМПРОМАТ

За даними моніторингу медіа Одеської області, що здійснювався виданням ІзбірКом та Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України», деякі телеграм-канали публікували від 60% до 90% матеріалів із ознаками замовності. При цьому значна частка містила компромат на когось із кандидатів.

У таких дописах використовувалася констатація, звісно, без будь-яких посилань на джерела або ж використовувалися сумнівні посилання. Найбільш яскравими прикладами можуть бути «опитування» та «рейтинги». Хто тільки не «лідировав» або ж посідав друге місце у таких матеріалах: і Ківалов, і Голубов, і Скорик. Використовувалися також маніпуляції щодо того, хто проходить до міськради.

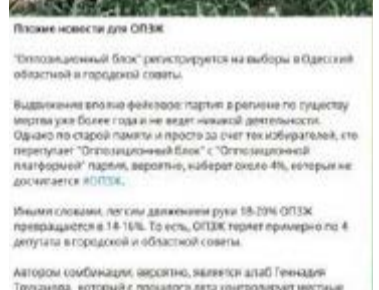
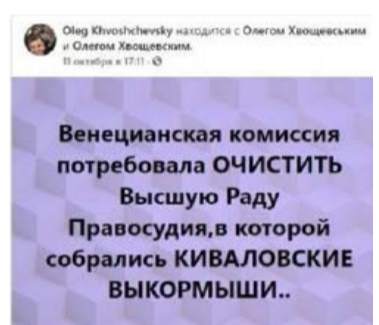
У день голосування – під час другого туру – один із телеграм-каналів надрукував такий пост: «#напишуть, що діючий мер Труханов отримав перші дані закритих екзит-полів сьогоднішнього голосування і розуміє, що програє

Скорику. Було ухвалено рішення зривати вибори».

У цьому тексті створюється враження того, що дані – залаштункові, а отже, ексклюзивні і правдиві. При цьому, звісно, не маємо жодного посилання на достовірне джерело. Хто пише? Хто проводив екзит-поли і чому вони закриті? Хто ухвалив рішення «зривати вибори»?

У такому ж стилі читачів телеграм-каналів «інформують» і щодо інших політичних подій регіону.

Без посилань на джерела публікують і фейки щодо України та деяких міжнародних інститутів. Приміром, про створення «таборів для підготовки терористів», про засилля «бандерівців та фашистів», про план ООН «загнати людей в гетто та регулювати народжуваність». Також розміщують ностальгійні дописи про СРСР, справедливого Сталіна, ідилічне життя радянських людей, безпеку яких сумлінно охороняло КДБ.

Не обходиться і без мови ворожнечі, як на адресу кандидатів, так і для дискредитації України як держави. І подається це під соусом «народного гніву», який нібито аж ніяк не викликаний впливом жодної політичної сили.

Оскільки на рівні стилістики подібні пости із компроматом є дуже агресивними, на них звертають увагу і – активно поширюють чи коментують. Звісно, мета цих текстів – збити з пантелику, ввести в оману і залучити на власну підтримку якнайбільше «корисних ідіотів».

Моніторинг нових медіа засвідчує, що у подальшому вони усе активніше й агресивніше використовуватимуться для політичної боротьби. І значна перевага цих нових цифрових інструментів не тільки у їхній відносній дешевизні та доступності широким верствам населення, але й у тому, що тут дуже легко приховати справжнього автора політичних меседжів і, відповідно, його чи її мотиви.

А це означає, що у майбутньому медіаекспертам потрібно звернути увагу і на те, що відбувається у соціальних мережах та телеграм-каналах. Адже, на жаль, українські політичні сили активно використовують брудні прийомчики із арсеналу російської пропаганди. А інколи ту саму пропаганду і поширюють.

Проте чи здатен простий український виборець протистояти цим прийомчикам? Чи може він відрізнити маніпулятивний пост підставного «простого» містянина від реального заклику про допомогу? Чи ведеться цей виборець на фейкові рейтинги і чи може зрозуміти, де злив, а де – якісне журналістське розслідування?

На всі ці питання потрібно знайти відповідь, аби зрозуміти, наскільки масштабно є проблема. Бо, як бачимо на прикладі нових медіа Одеського регіону, найбільш популярні пабліки та телеграм-канали аж ніяк не сприяють тому, щоб українські громадяни могли здійснити усвідомлений вибір на передвиборчих дільницях чи ж активно долучитися до політичного життя своїх міст.

АВТОРКА: експертка-аналітикиня з моніторингу друкованих та онлайн видань проєкту ІДПО «Медійна програма в Україні» **Наталія Стеблина**

Матеріал підготовлений виданням ІзбірКом в рамках кампанії з протидії ворожим інформаційним операціям та підвищення критичного мислення за підтримки Open Information Partnership.

ВСЯ МЕРСЬКА РАТЬ

Найбільшу підтримку серед міських голів отримав **Валерій Григора** з Березівки (90,85%), найменшу - **Олександр Чуйко** з Теплодара (27,68%).

Більшість мерів йшли на вибори як самовисуванці - 9. Три міських голови обрано від Політичної партії "Слуга народу", по два представники від "Опозиційної платформи - За життя", "Довіряй ділам" та "За майбутнє", один - від Всеукраїнського об'єднання "Батьківщина".

Одні займають посаду мера вперше, про них нам відомо небагато; інші нам знайомі дуже добре - деяких ми бачимо навіть не вдало.

Одразу сім міських голів було обрано вперше. А от **Михайло Бухтіяров** та **Анатолій Іванов** залишилися старійшинами мерської рати. В Біляївці мера обрано вже в'яте (з 2002 року), а **Анатолій Іванов** фактично очолює Подільськ з 1988 (!) року.

Вибори та підрахунок голосів давно закінчилися - всі міста одеського регіону мають своїх керівників. Більшість з них було обрано одразу, в Одесі чинний голова здобув перемогу під час повторного голосування (так званого другого туру).

Підводячи підсумки року, **ІзбірКом** вирішив згадати, хто очолює міста регіону та скільки відсотків громадян їх підтримало на місцевих виборах.

Одночасно в області було обрано 25 селищних та 46 (з 47) сільських голів. Кароліно-Бугазька сільська громада буде обирати голову ще раз - 7 лютого. Серед селищних голів найбільшу підтримку отримала Людмила Прокопечко з Доброслава. Набравши 92,4% підтримки, вона навіть отримала офіційний сертифікат від Національного реєстру рекордів. А от Віктор Полюганіч - селищний голова смт Ширяєве став наймолодшим головою області, йому лише 31 рік.

Ще один патріарх місцевого самоврядування - **Валерій Хмельнюк** з Чорноморська, який був на посаді з 1994 року, цього разу від виборів відмовився.

Жінок серед обраних міських голів нема взагалі.

Найстаршим мером залишився також 72-річний **Анатолій Іванов**. А от **Сергій Парпуланський** (Арциз) та **Вячеслав Чернявський** (Кілія) тільки 1987 року, що-правда Сергій молодший майже на півроку.

ЯКИМ ЧИНОМ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ?

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Відповідно до статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Право на справедливий суд також гарантується статтею 6 Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини.

Забезпечення доступу до правосуддя для всіх є одним з пріоритетів Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Важливо розуміти, що процедура розгляду справ у суді суворо регламентована відповідними процесуальними законами.

Недотримання встановленої законом процедури може потягнути неможливість розгляду справи взагалі або відмову у задоволенні вимог.

Кожен має право на правову допомогу. Така допомога різна за змістом, обсягом та формами і може включати консультації, роз'яснення, складання позовів і звернень, довідок, заяв, скарг, здійснення представництва, зокрема в судах та інших державних органах, захист від обвинувачення тощо.

Певні групи громадян мають право отримати правову допомогу **безкоштовно** в найближчих центрах надання безоплатної правової допомоги. Перелік таких категорій громадян зазначено в статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Законодавство гарантує право звернення до суду у будь-якому випадку, коли людина відчуває, що її права порушені, або навіть у деяких випадках – коли потенційно можуть бути порушені.

Важливо розуміти, що в Україні діють декілька різних судів за своєю

Право на доступ до правосуддя включає декілька аспектів, зокрема, фізичну доступність судів, фінансову доступність судових процедур, доступ до правової допомоги, розумність строків розгляду справи, можливість брати участь у розгляді справи, розумність мови, на якій ведеться правосуддя.

ПРАВО ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ

Процедура розгляду справ в суді суворо регламентована відповідними процесуальними законами. В Україні діють декілька різних судів за своєю спеціалізацією.

ОКРУЖНІ АДМІНІСТРАТИВНІ СУДИ

Розглядають позови, якщо громадянин скаржиться на порушення з боку органів влади та місцевого самоврядування.

СУДИ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬ ЦИВІЛЬНІ ТА КРИМІНАЛЬНІ СПРАВИ

Розглядають, зокрема, спори стосовно майна, виконання договорів, стягнення аліментів, справи про розлучення, спори про звільнення, а також справи про вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень.

Контакти всіх судів в Україні та іншу інформацію щодо їх роботи можна дізнатися з вебсайту "Судова влада в Україні" <https://court.gov.ua> або за єдиним Контакт-центром - 044 207 35 46

Правова допомога може включати консультації, складання позовів і звернень, скарг, здійснення представництва в судах та інших державних органах, захист від обвинувачення.

ПРАВО НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

Певні групи громадян мають право отримати правову допомогу безкоштовно в найближчих центрах надання безоплатної правової допомоги. Детальніше за номером "гарячої лінії" - 0 800 213 103

Медіація - метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації, проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб вони самі знайшли такий варіант вирішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту.

МОЖЛИВІСТЬ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ

ЯКИМ ЧИНОМ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ?

фізична доступність судів

фінансова доступність судових процедур

доступ до правової допомоги

розумність строків розгляду справи

можливість брати участь у розгляді справи

розумність мови, на якій ведеться правосуддя

МОЖЛИВІСТЬ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ

ГЛОБАЛЬНІ ЦІЛІ сталого розвитку

Забезпечення доступу до правосуддя для всіх є одним з пріоритетів Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року

спеціалізацією.

Для громадян важливо знати про два види судів:

Окружні адміністративні суди – за загальним правилом один на область (для Одеської області – Одеський окружний адміністративний суд) – розглядають позови, якщо громадянин скаржиться на порушення з боку органів влади та місцевого самоврядування.

Ці суди розглядають справи за правилами, встановленими Кодексом адміністративного судочинства України.

Суди, які розглядають цивільні та кримінальні справи (знаходяться в районних центрах, містах, районах міст) – розглядають, зокрема, спори стосовно майна, виконання договорів, стягнення аліментів, справи про розлучення, спори, які виникають під час звільнення, а також справи про

вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень.

Ці суди розглядають справи за правилами, встановленими Кримінальним процесуальним кодексом України, Цивільним процесуальним кодексом України та Кодексом про адміністративні правопорушення.

Справи в судах розглядаються суддею одноособово, а у випадках, визначених процесуальним законом, колегією суддів, а також за участю народних засідателів і присяжних.

Контакти всіх судів в Україні та іншу інформацію щодо їх роботи можна дізнатися з вебсайту «Судова влада в Україні» court.gov.ua або за єдиним Контакт-центром судової влади України **044 207-35-46**.

Незважаючи на те, що право на судовий розгляд гарантовано кожному громадянину, слід розглянути можливість досудового врегулювання спору.

Медіація – метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора),

який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації, проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб вони самі знайшли такий варіант рішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту.

Переваги медіації:

- економія часу та фінансових ресурсів, у разі успішної медіації – гарантія виконання рішення;
- можливість впливати на результат, конфіденційність процедури та менший стрес;
- можливість збереження чи відновлення взаємин та можливість запобігти виникненню конфліктів у майбутньому.

Основною з переваг вирішення спорів через медіацію є те, що сторони конфлікту повністю контролюють процес прийняття рішення і остаточне вирішення конфліктного питання залежить саме від сторін, а не від суду.

Застосування медіації особливо ефективно у вирішенні конфліктів, що чутливі до збереження

стосунків (наприклад, у сімейних конфліктах).

Суди не припиняють працювати під час запровадження різних карантинних заходів, направлених на боротьбу з розповсюдженням COVID-19. Разом з тим, відповідно до актуального стану епідеміологічної ситуації, можуть запроваджуватись певні обмеження.

Такі обмеження можуть встановлюватись як на загально-національному рівні, так і рішенням загальних зборів окремих судів. Під час карантину може бути:

- обмеження допуску в приміщення суду осіб, які не є безпосередніми учасниками справи;
- обмежений доступ до канцелярії суду;
- відкладання розгляду справ на більш віддалений період;
- переведення розгляду справи у письмовий порядок, якщо сторони проти того не заперечують;
- участь у судовому засіданні дистанційно з використанням онлайн-платформ відеозв'язку.

Разом з тим, варто мати на увазі, що процесуальні строки, у які необхідно вчинити певні дії, за загальним правилом через запроваджені карантинні заходи не зупиняються. Тобто, встановлених строків для подання позовних заяв, скарг, відповідей, апеляційних і касаційних скарг та інших документів необхідно дотримуватись. Якщо немає можливості подати документи безпосередньо до суду, необхідно скористатися поштою.

Ця правова консультація носить рекомендаційний характер, не є офіційним роз'ясненням чинного законодавства та актуальна станом на 2020 рік. Публікація підготовлена Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах» за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди авторів публікації не відображають офіційної позиції Європейського Союзу.

«СУСІДСЬКА ВАРТА» НА ОДЕЩИНІ СПРИЯЄ ВИРІШЕННЮ БЕЗПЕКОВИХ ПРОБЛЕМ В ГРОМАДАХ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

За ініціативи Координаційного офісу безпеки в одному з мікрорайонів міста Татарбунари ініціативні мешканці створили «сусідську варту» для підвищення безпеки в громаді. Спільно з поліцією та міською радою створена «сусідська варта» вже виявила та вирішила проблему з безпекою дорожнього руху біля місцевого супермаркету. Також члени сусідської вarti узгодили з Татарбунарським відділенням поліції протокол взаємодії та повідомлення про підозрілі дії чи осіб на території мікрорайону.

13 жовтня в Координаційному офісі безпеки відбулася зустріч з новопризначеним заступником начальника Татарбунарського відділення поліції, майором поліції **Олександром Кісенко** та керівником офісу **Леонідом Семененком**. Як зазначив поліцейський, правоохоронці зацікавлені у тісній співпраці з місцевими мешканцями щодо протидії злочинності та наданні їм допомоги у вирішенні питань, пов'язаних з профілактикою адміністративних та кримінальних правопорушень. Предметно були обговорені питання створення «сусідської вarti» в одному з мікрорайонів міста.

«Сусідська варта» - це згуртовані мешканці будинку чи території, що у співпраці з представниками поліції та іншими органами державної влади та місцевого самоврядування сприяють підвищенню спільної безпеки та займаються профілактикою злочинності і вандалізму в межах свого району. «Сусідська варта» не передбачає патрулювання чи переслідування порушників, це обов'язок правоохоронців. А роль громади - вчасно повідомити їх про підозрілі дії чи осіб на їхній території. «Сусідська варта» базується, в першу чергу, на формуванні культури поведінки людей у

громадах, піднятті їх правової свідомості, усвідомленні необхідності взаємодопомоги у тісній взаємодії з поліцією. Свідомі громадяни, оперативно повідомляючи правоохоронця про підозрілі ситуації, вчинені правопорушення, інші актуальні питання, пов'язані з правопорядком, тим самим сприяють підвищенню рівня безпеки в місцях їх проживання. Спільно із сусідами вони піклуватимуться про захищеність свого житла та благоустрій території, що в кінцевому результаті приводить до зменшення злочинності.

15 жовтня на площі біля кафе «Доміно» на вулиці Степова у місті Татарбунари відбулися збори активних мешканців щодо створення «сусідської вarti». Окрім мешканців мікрорайону участь у зустрічі взяла активістка **Валентина Ганська**, депутат районної ради **Ігор Вторенко**, начальник сектору превенції відділення поліції (керівник дільничних офіцерів поліції) **Євген Зубак**, керівник Координаційного офісу безпеки **Леонід Семененко**. Розпочинаючи зустріч, керівник Координаційного офісу безпеки **Леонід Семененко** підкреслив, що питання самоорганізації населення з охорони публічного порядку, особистого майна та життя і здоров'я дуже актуальне. «Так, на сусідній вулиці у

одного з її мешканців вночі було спалено авто, і лише завдяки тому, що не було вітру та не зірвався паливний бак, мешканці цього будинку не постраждали. І це нашоєвхує усіх нас на прийняття відповідних заходів із самозахисту та надання допомоги поліцейським щодо підтримання безпеки в громаді».

Леонід Семененко розповів, що за підтримки Координаційного офісу безпеки мешканці вулиці Папаніна міста Татарбунари вже створили свою «сусідську варту». Результатом цього стало дотримання водіяма правил дорожнього руху, а особи, які раніше іноді могли бути порушниками тиші, стали дотримуватися встановлених правил поведінки. Люди зрозуміли, що вони можуть впливати на стан правопорядку на своїй вулиці, і це дає їм впевненість у тому, що поступово за підтримки місцевої поліції у місті може буди наведено порядок.

Представник поліції **Євген Зубак** розповів присутнім про стан правопорядку та звернув увагу на те, що чисельність поліцейських невисока, відсутні основні працівники з охорони публічного порядку. На сьогодні в місті працює лише два дільничних офіцерів поліції. Тому поліцейські звертаються до

мешканців щодо вирішення питань взаємодії з охорони особистого майна, виявлення осіб, схильних до скоєння кримінальних правопорушень, та попередження злочинів, пов'язаних з крадіжками особистого майна громадян. Місцеві активісти повідомили, що неодноразово біля їхнього будинку з'являлися невідомі, які цікавилися місцезнаходженням мешканців декількох квартир. Раніше на них не звертали увагу, але зараз зрозуміли, що це може бути пов'язано з квартирними крадіжками. За результатами зустрічі створили на вулиці Степова «сусідську варту» та визначилися з відповідальними, які будуть підтримувати зв'язок з поліцією. Їхні контакти, відповідно, будуть передані до чергової частини відділення поліції. Також у видних місцях були розміщені плакати, які інформують, що у цьому мікрорайоні діє «сусідська варта».

Практично одразу створена «сусідська варта» почала спільно з Координаційним офісом безпеки вирішувати питання безпеки пішоходів біля майданчика будівництва супермаркету «АТБ». Під час зустрічі 15 жовтня мешканці вулиці Степова поставили питання функціонування пішохідної доріжки, яка була вздовж складських приміщень Татарбунарської сукняної фабрики (вулиця В. Тура). Мешканці зазначили, що пішохідна доріжка, яка була до початку будівництва супермаркету «АТБ», наразі перекрита парканом. Містяни повинні ходити вздовж автодороги міжнародного значення, де безвідповідальні власники паркують свої автівки

та захаращують пішохідну зону. Це спричиняє велику загрозу життю та здоров'ю мешканців міста, які вимушені виходити на проїжджу частину автодороги Одеса-Рені. Враховуючи таку ситуацію, протягом наступних декількох днів керівник Координаційного офісу безпеки **Леонід Семененко** звернувся з пропозицією облаштування пішохідної зони та інформування власників авто про заборону зупинки та стоянки автомобілів вздовж автодороги. Татарбунарський міський голова спільно зі своїм заступником звернувся до керівництва будівельної компанії про створення та облаштування пішохідної зони, розробили і розмістили на паркані інформацію щодо заборони зупинки та стоянки автотранспорту вздовж автодороги Одеса-Рені. Наразі вже навіть після цих дій кількість автомобілів, які захаращували прохід вздовж паркану будівельного майданчика, значно зменшилася, і це дає можливість містянам вільно пересуватися та бути у безпеці.

Діяльність Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗАВЕРШИЛАСЬ УНІКАЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВПРОВАДЖЕННЯ «ДРУЖНІХ» ПОСЛУГ В ГРОМАДІ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Перший модуль навчання «Загальні стандарти роботи» пройшов в місті Татарбунари 20 листопада 2020 року та був направлений на формування «клієнтоорієнтованих» послуг, які організовані у простий спосіб, чіткий та зрозумілий для клієнтів. Другий модуль навчання «Робота з вразливими групами» пройшов в місті Татарбунари 24 листопада та був присвячений практичним аспектам роботи з вразливими групами клієнтів, зокрема, ромською спільнотою, постраждалими від домашнього та гендерно обумовленого насильства, учасниками АТО, внутрішньо переміщеними особами, суб'єктами похилого віку та дітьми. В першій половині грудня 2020 року учасники навчально-практичної програми «Дружні послуги в громадах» взяли участь ще в чотирьох модулях навчання - тренінг «Формування довіри в громаді» (04.12.2020), тренінг «Електронні сервіси» (07.12.2020), тренінг «Міжвідомча співпраця та координація» (09.12.2020), тренінг «Особливості роботи в умовах пандемії COVID-19» (11.12.2020).

Враховуючи запит на налагодження співпраці установ соціального та медичного забезпечення з ромською спільнотою, Громадський центр правосуддя спільно з Правозахисним ромським центром провів 2 грудня 2020

Громадський центр правосуддя завершив навчально-практичну програму «Дружні послуги в громадах» для надавачів правових, адміністративних та соціальних послуг з трьох ОТГ Одеської області. Всього було проведено шість односторонніх тренінгів з питань загальних стандартів, роботи з вразливими групами, формування довіри, електронних сервісів, міжвідомчої співпраці та особливостей надання послуг в умовах пандемії коронавірусу. 17 грудня для учасників навчання відбувся завершальний воркшоп з оцінки та обговорення навчання, планування подальших спільних ініціатив з розвитку «дружніх» послуг в громаді.

року комунікаційну зустріч в місті Татарбунари щодо проблемних моментів отримання представниками ромської спільноти послуг у громаді, враховуючи виклики пандемії COVID-19. Аналогічна зустріч відбулася 18 грудня 2020 року в місті Ізмаїл.

Окрім того, що послуги повинні бути легкодоступними для мешканців, громада має бути поінформована про їхню наявність, і, що важливо, довіряти їх надавачеві. Саме ці питання учасники навчання вирішували протягом тренінгу «Формування довіри в громаді». Частина учасників та учасниць навчання зазначали, що представники державної влади та місцевого самоврядування впроваджують окремі інструменти з підвищення довіри, зокрема, опитування щодо якості наданих послуг, проведення екскурсій школярам, комунікацію через соціальні мережі. Водночас, існують певні

проблемні моменти, які не пояснюються людям, що не сприяє довірі. Головний висновок, який вдалось зробити у результаті цього тренінгу, «Довіра не там, де все ідеально, а там, де своєчасно та доступно ведеться комунікація».

Важливою темою навчання було впровадження в роботі сервісних організацій в громадах різних електронних сервісів та отримання послуг онлайн. Учасники відзначали, що в цьому сегменті є значна перспектива, адже це зручно та без черг, є можливість оплати послуг в онлайн режимі, цілодобовий доступ до онлайн сервісів, отримання послуг без контакту з представниками органу влади. Крім того, часто це може бути навіть дешевше. Так, розмір адміністративного збору за отримання інформації (відомостей) в електронній формі значно менший ніж розмір адміністративного збору за отримання інформації у паперовій формі. Проте в невеликих громадах важ-

ливо брати до уваги доступ до інтернету та враховувати навички людей в користуванні комп'ютером та гаджетами.

Також одним з вирішальних елементів системи ефективних послуг на рівні громади є координація та співпраця між різними надавачами. Така координація потрібна як для ефективного перенаправлення та інших спільних

форматів діяльності, так і для розвитку окремих послуг. Цим питанням був присвячений передостанній модуль навчання, який відбувся 9 грудня 2020 року в м. Татарбунари. Під час нього учасники опрацьовували свій позитивний та негативний досвід побудови координації і співпраці та на основі цього досвіду формували успішні алгоритми. Організаторами навчання акцент ставився, в першу чергу, на горизонтальній координації на рівні громади з можливою координацією таких процесів з боку керівництва новостворених територіальних громад.

Вплив пандемії COVID-19 на життя людей та діяльність владних органів зумовив включення до навчальної програми спеціальної теми - особливостей надання послуг в умовах карантину та інших викликів коронавірусу. В першу чергу, ставились акценти допомоги вразливим групам, які зазнали ще більших обмежень у доступі до правових, адміністративних та соціальних послуг, зокрема, ромам, людям з інвалідністю, безпритульним та людям похилого віку. Також важливим питанням цього модуля стало знаходження балансу між наданням відповідних послуг та гарантуванням

**продовження
на с. 12 >>**

<< початок на с. 11

безпеки громадян під час пандемії. Наприклад, потреба розгляду справи в суді в розумний строк має корелюватися з принципом безпеки людини та з дотриманням права громадян на участь у судовому засіданні.

Як зазначила за підсумками проведення останніх чотирьох модулів навчання тренерка програми, правова радниця Громадського центру правосуддя, адвокатка **Юлія Лісова**: «Довіра є базисом нормального розвитку громади та функціонування всіх її інститутів. Учасники зазначили, що довіра до влади з боку громадян допомагає більш ефективно працювати та швидше досягати результату. Під час тренінгу, присвяченому довірі в громаді, ми розглянули інструменти розвитку довірливих відносин між громадянами та владою на місцях. Під час навчання на модулі, присвяченому

співпраці в громаді, учасники дійшли висновку про існування певної специфіки. З одного боку, в громаді між різними надавачами послуг налагоджена тісна комунікація на базі особистих багаторічних стосунків, з іншого боку, не вистачає об'єктивних критеріїв побудови ефективної комунікації, не зав'язаної на особистих стосунках. Корисним став модуль про електронні сервіси. Учасники обмінялись досвідом використання різних електронних сервісів у своїй роботі, специфікою та можливостями їх засто-

сування. Актуальність модуля підвищили виклики, з якими ми всі стикнулись під час пандемії, оскільки багато активностей наразі переведено в електронний простір. Особливостям роботи під час пандемії було присвячено окремий модуль. Учасники поділились тим, як змінилась їхня робота із запровадженням карантину. Дуже цікавим було ознайомлення з міжнародним досвідом організації діяльності органів влади під час протидії пандемії. Учасники також мали можливість під час виконання практичних за-

вдань проаналізувати різні обмежувальні державні заходи на предмет їхньої відповідності європейським стандартам у галузі прав людини».

Програма завершилася підсумковим воркшопом, який відбувся 17 грудня в місті Татарбунари. На заході було вручено сертифікати про проходження програми та відзначено кращих учасників, а також проведено обговорення навчання, планування подальших спільних ініціатив з розвитку «дружніх» послуг в громаді. Нагадаємо, що мета програми - формування в новостворених територіальних громадах доступних, якісних та інклюзивних правових, адміністративних та соціальних послуг, якими люди задоволені та не скаржаться. Також це підвищення довіри до надавачів цих послуг та налагодження горизонтальної взаємодії з різними суб'єктами надання послуг на рівні громади.

Учасниками навчання стали 20 представників та представниць різних суб'єктів надання правових, адміністративних та соціальних послуг з трьох новостворених ОТГ Одеської області - Татарбунарської, Зорянської та Кулевчанської територіаль-

них громад. Це, зокрема, реєстратори та працівники центрів надання адміністративних послуг, представники місцевої поліції, суду, системи надання безоплатної вторинної правової допомоги, служби пробації, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, сектору зайнятості, державної міграційної служби, військкомату.

Навчання впроваджує Громадський центр правосуддя - мультифункціональний хаб, який конектить усі зацікавлені державні та недержавні органи та мешканців для забезпечення рівного доступу до правосуддя в громадах. Центр розвиває дружнє правосуддя в громадах:

1) Доступні, якісні та інклюзивні правові, адміністративні та соціальні послуги, стосовно яких люди не скаржаться

2) Систему правосуддя, яка до, під час та після судового розгляду орієнтована на людину та її потреби

3) Альтернативні способи вирішення конфліктів, які дають кращі результати для сторін без звернення до судової системи

4) Спроможність мешканців вирішувати питання у правовий спосіб та захищати свої права.

Навчально-практична програма «Дружні послуги в громаді» проводиться Громадським центром правосуддя, діяльність якого впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

ГАЗЕТА «ІЗБІРКОМ»

Засновник - Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України»
Свідоцтво № ОД 1413-284-Р
Головний редактор: Болган В.С.
Адреса редакції:
65091, м. Одеса, вул. Садиковська, 25
Телефон: (048) 716-40-18
Електронна пошта: odesakvu@gmail.com
cvu.od.ua, izbirkom.org.ua,
attestation.in.ua
Надруковано в СПД Майстер О.А.
Наклад - 18 000 прим.

Бажаєте знати більше?

Приєднуйтеся до нас у соціальних мережах:

 /odessaizbirkom
 t.me/odizbirkom
 instagram.com/izbirkom

Заходьте на наш сайт:

www.izbirkom.org.ua

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Якщо ви бажаєте надати добровільну матеріальну допомогу газеті «ІзбірКом», можете перерахувати кошти за вказаними реквізитами:
Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України»
65091, м. Одеса, вул. Садиковська, 25
р/р UA453287040000026006054475951
в ЮГРУ Приватбанк
м. Одеса
МФО 328704,
код ЄДРПОУ 33139450
тел.: (048) 716-18-40
Призначення платежу:
Добровільна пожертва без ПДВ

Цей випуск газети підготовлено та надруковано в рамках кампанії з протидії ворожим інформаційним операціям та підвищення критичного мислення за підтримки Open Information Partnership.

